

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Regionaal havengebonden bedrijventerrein (RHB), gemeente Hollands Kroon

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

9 september 2013 / rapportnummer 2823-26

1. Oordeel over het MER

Het Consortium Kooijhaven en de gemeente Hollands Kroon willen een Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein (RHB) realiseren langs het Noord-Hollands Kanaal, op het gebied tussen de Balgweg, de Schorweg en de spoorlijn Alkmaar-Den Helder. Voor een RHB op deze plaats is al eerder een bestemmingsplan met bijbehorend milieueffectrapport (MER) opgesteld. In 2009 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.)¹ een toetsingsadvies uitgebracht over dit MER². Hierna is de procedure stilgelegd om financieel-economische redenen. In 2012 is een gewijzigd plan, met een nieuwe initiatiefnemer, opnieuw in procedure gebracht. Hierbij is ook een nieuw MER opgesteld.

De Commissie signaleert bij toetsing aan de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkoming(en), die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Hierover heeft een gesprek plaats gevonden met een vertegenwoordiger van de initiatiefnemer en het bevoegd gezag. De tekortkomingen betreffen:

- de omschrijving van het voornemen;
- de onderbouwing van nut en noodzaak van het project;
- de behandelde alternatieven;
- het ontbreken van een samenvatting van het MER en een Passende beoordeling;
- onduidelijkheden en onjuistheden in de effectbeschrijvingen.

Daarnaast merkt de Commissie op dat doordat in het MER veelvuldig wordt verwezen naar bijlagen bij het oude MER, het moeilijk navolgbaar is welke input is gebruikt voor de effectbeschrijving. Ook ontbreken geografische namen en legenda's bij de meeste kaarten.

De Commissie adviseert een **aanvulling op het MER** op te stellen alvorens het bestemmingsplan wordt vastgesteld.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Omschrijving voornemen

Uit het MER blijkt dat er gekozen wordt voor een gefaseerde ontwikkeling waar nog grote flexibiliteit in mogelijk is. Deze flexibiliteit is ook vertaald naar het bestemmingsplan. Hierin

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

² Regionaal havengebonden bedrijventerrein Kop van Noord-Holland, toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop, 27 augustus 2009, rapportnummer 2119-72.

heeft het hele plangebied de algemene bestemming 'bedrijventerrein'. Hier zijn watergebonden en watergerelateerde bedrijven toegestaan t/m categorie 3. Categorie 4 en (via een wijzigingsbevoegdheid) categorie 5 bedrijven zijn eveneens toegestaan mits deze bedrijven passen binnen het milieuprofiel van categorie 3. Daarnaast zijn maximaal 2 insteekhavens mogelijk direct aansluitend op het Noord-Hollands kanaal met een gezamenlijk oppervlak van minimaal 17,8% van de in het plangebied gelegen uitgeefbare gronden. De Commissie merkt op dat:

- het bestemmingsplan elke dimensionering van de havens mogelijk maakt zolang het maar meer is dan 17,8% van het gebied. Dit maakt andere (en veel grotere) ontgravingen mogelijk dan in het MER beschreven. Dit kan grotere milieugevolgen tot gevolg hebben (bijvoorbeeld ten aanzien van grondwaterkwaliteit en -kwantiteit) dan beschreven in het MER.
- het uitgangspunt dat categorie 4 en 5 bedrijven mogelijk zijn 'mits ze naar aard en invloed op de omgeving' gelijkwaardig zijn met categorie 3 wordt vertaald als het uitgangspunt 'een richtafstand van 50 meter tot gevoelige objecten'. Dat is erg weinig voor de offshore-gerelateerde bedrijvigheid die genoemd wordt (waarbij veel werk in de openlucht plaatsvindt). Dit klemt temeer omdat uit de onderbouwing van nut en noodzaak blijkt dat het deels gaat om bedrijven die elders uit een 'ongewenste milieuruimtelijke situatie komen', zoals in de volgende paragraaf uiteengezet. Het is daarom de vraag of dit uitgangspunt haalbaar is. Zo niet, dan dienen in het MER ook de milieugevolgen van de categorieën 4 en 5 die mogelijk worden gemaakt beschreven te worden.

Door de brede bestemming en onvoldoende inzicht in de bestaande knelpunten waarvoor het terrein een oplossing moet bieden, is niet in te schatten wat voor type bedrijvigheid zich hier zal vestigen. Hierdoor is ook niet duidelijk of alle aan specifieke bedrijfstakken gerelateerde milieueffecten in het MER zijn beschreven. Zo is bijvoorbeeld niet inzichtelijk of er schepen met gevaarlijke stoffen verwacht kunnen worden en wat dat betekent voor de externe veiligheid. De bedrijfstypen die genoemd worden (bijvoorbeeld offshore) kunnen grotere milieueffecten met zich meebrengen (bijvoorbeeld op het gebied van geluid) dan in het MER zijn beschreven. Alles overziend is de Commissie van oordeel dat het MER onvoldoende inzicht geeft in de milieueffecten van hetgeen het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt.

De Commissie adviseert, indien niet wordt gekozen voor een nadere afbakening van het voornemen in het besluit, de maximale milieugevolgen van de ruime planbestemming inzichtelijk te maken in de aanvulling op het MER. Hierbij kan worden uitgegaan van een 'representatieve invulling' van de maximale mogelijkheden van het terrein.³ Deze dient in elk geval gebaseerd te zijn op een actuele analyse van de economie en aanwezige bedrijventerreinen (en milieuknelpunten) in de regio en getoonde concrete belangstelling voor het RHB (zie ook volgende paragraaf). Zo nodig kan met een minimaal en maximaal scenario worden gewerkt.

---

³ Deze representatieve invulling houdt in dat ervan uit moet worden gegaan dat alle bestemmingen (inclusief wijzigingsmogelijkheden) worden benut. Bij de invulling van deze bestemmingen mag vervolgens uit worden gegaan van onderbouwde aannames ten aanzien van bedrijfstypen.

2.2 Nut & noodzaak, onderbouwing

In het MER wordt niet ingegaan op de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Onderdeel van de Ladder van Duurzame Verstedelijking is alvorens te besluiten tot het verstedelijken van landelijk gebied, te bezien of er behoefte is aan een regionaal bedrijventerrein (van dit type en omvang) en vervolgens of de functies die daar worden ondergebracht op te vangen zijn binnen bestaand stedelijk gebied, bijvoorbeeld door herstructurering of transformatie. In het bestemmingsplan wordt hierover slechts aangegeven dat er 'een zekere vraag' is; deze vraag wordt echter niet geconcretiseerd. Weliswaar wordt in het MER aangegeven dat er bedrijven op terreinen in Den Helder in een 'ongewenste milieuruimtelijke situatie' verkeren, maar er ontbreekt een actuele analyse van de economie en de aanwezige bedrijventerreinen (en milieuknelpunten daarop) van de regio. Hierdoor is onvoldoende inzichtelijk welke typen en aantallen bedrijven op het RHB Kooijpunt kunnen komen en waarom die niet op andere bedrijventerreinen terecht kunnen.

De Commissie adviseert in de aanvulling, mede aan de hand van de 'Ladder van Duurzame Verstedelijking', nader te onderbouwen dat er een concrete behoefte is aan uitbreiding van havengebonden bedrijventerreincapaciteit en waarom andere mogelijke, al bestaande, locaties hiervoor niet gebruikt kunnen worden.

2.3 Planalternatieven

In het MER wordt een aantal karakteristieken van de beoogde ontwikkeling gegeven. Het is echter niet duidelijk waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Hierdoor is ook niet inzichtelijk of mogelijke planalternatieven minder milieugevolgen zouden kunnen hebben, bijvoorbeeld door:

- vanaf de ontsluiting aan de noordkant te ontwikkelen in plaats van vanaf de zuidkant;
- de uiteindelijk beoogde groenzone direct te ontwikkelen voorafgaand aan het invullen van het bedrijventerrein, in plaats van een tijdelijke groenzone aan te leggen die later verplaatst wordt.
- te kiezen voor een langshaven, welke makkelijker uit te breiden / aan te passen is dan de beoogde twee insteekhavens met zwaairom.

Mogelijk zijn aan de hand van de 'Ladder voor Duurzame Verstedelijking' nog andere alternatieven mogelijk. Doordat niet op alternatieven is ingegaan is ook niet na te gaan of deze minder milieugevolgen zouden hebben, bijvoorbeeld in het scenario dat uiteindelijk maar een deel van het plangebied ontwikkeld wordt.

De Commissie adviseert in de aanvulling de gemaakte keuzes ten aanzien van ontwikkeling nader toe te lichten.

2.4 Natuur

Natura 2000

Bij de toetsing van het voornemen aan de Natuurbeschermingswet valt op dat de effecten van het voornemen op Natura 2000-gebied de Waddenzee zijn vergeleken met de autonome ontwikkeling in plaats van met de feitelijke huidige situatie. De Natuurbeschermingswet vereist dat effecten op Natura 2000-gebied worden vergeleken met de feitelijke huidige situatie.

Daarnaast is niet duidelijk waarom in de Voortoets wordt gesteld dat de effecten van depositie van stikstofverbindingen op duingebieden die behoren tot Natura 2000 (zoals het Duin-gebied Den Helder-Callantsoog en de Pettemerduinen) niet significant zijn. Mondeling is toegelicht dat de achtergronddeposities in deze gebieden dermate laag zijn, dat uitgesloten is dat de kritische depositiewaarden van duinhabitattypen worden overschreden als gevolg van aanleg van het bedrijventerrein. De Commissie betwijfelt dit, aangezien er habitattypen voorkomen met zeer lage kritische depositiewaarden (kalkarme duingraslanden), binnen deze gebieden hoge achtergrondwaarden voorkomen en bovendien de zogenaamde 'duinenbijtelling' (400 mol/ha/jaar) niet is toegepast.

Ook is er van uitgegaan dat de limitering van bedrijven tot milieucategorie 3.2 (of vergelijkbaar) ertoe zal leiden dat er zich geen bedrijven met een hoge stikstofemissie op het terrein kunnen vestigen. De milieucategorieën zijn echter met name bepaald aan de hand van effecten op geluid, geur en externe veiligheid. Ook in de lagere categorieën komen bedrijven voor met een hoge emissie van stikstofverbindingen.

Tenslotte wordt in het MER wel gesteld dat er een Passende beoordeling is opgesteld, maar is deze niet bij het MER gevoegd. Juist het feit dat er een Passende beoordeling is opgesteld leidt mede tot de plan-m.e.r.-plicht voor het bestemmingsplan. Uit de Natuurbeschermingswet volgt dat in een dergelijk geval de Passende beoordeling onderdeel moet uitmaken van het plan-MER.

De Commissie adviseert:

- het MER uit te breiden met een Passende beoordeling;
- de stikstofdepositie op duingebieden in de omgeving van het plangebied te bepalen en deze te relateren aan de kritische depositiewaarden van duinhabitattypen en de bestaande achtergronddeposities (inclusief duinenbijtelling). Indien hieruit blijkt dat (verdere) overschrijding van de kritische depositiewaarden optreedt, dient het MER aan te geven hoe effecten op de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden kunnen worden gemitigeerd.

Soortbescherming

In het MER is geconstateerd dat er foerageerroutes van vleermuizen boven het Noord-Hollands Kanaal zijn. Er wordt echter niet ingegaan op de mogelijke beïnvloeding van deze soorten en hun vaste rust- en verblijfplaatsen door het voornemen, en op maatregelen om eventuele effecten te mitigeren.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de effecten op foeragerende vleermuizen en eventueel noodzakelijke mitigerende maatregelen uit te werken.

2.5 Ontbrekende samenvatting

De wettelijk verplichte samenvatting bij het MER ontbreekt. Deze is met name van belang voor besluitvormers en belanghebbenden, en zou juist in deze procedure verhelderend kunnen werken vanwege de gekozen structuur waarbij deels wordt verwezen naar informatie uit het oude MER.

De Commissie adviseert samenvatting bij het MER op te nemen welke als zelfstandig document leesbaar is en een goede afspiegeling vormt van de inhoud van het MER en alle bijbehorende documenten.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: de gemeenteraad van Hollands Kroon

Bevoegd gezag: het college van burgemeester en wethouders van gemeente Hollands Kroon

Besluit: vaststellen of wijzigen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C4 en categorie D11.3

Activiteit: ontwikkeling van een havengebonden bedrijventerrein.

Bijzonderheden: In 2009 is eveneens een plan voor dit terrein ontwikkeld. Dit heeft de Commissie m.e.r. getoetst onder projectnummer 2119. Na de planologische procedure heeft het plan enige jaren stilgelegen vanwege economische redenen. In 2012 heeft het plan in gewijzigde vorm een doorstart gekregen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 11 juli 2013
ter inzage legging MER: 11 juli t/m 11 september 2013
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 15 juli 2013
toetsingsadvies uitgebracht: 9 september 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ir. C. van der Giessen

Drs. R.J.M. Kleijberg

Drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

Drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kooijpunt, Witteveen+Bos, 6 juni 2013;
- Ontwerp-Bestemmingsplan Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kooijpunt, Regels en Toelichting, Buro SRO, 2013.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Regionaal havengebonden bedrijventerrein (RHB),
gemeente Hollands Kroon

ISBN: 978-90-421-3845-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

